

ЗАШТИТА ЖИВОТА У СЛУЧАЈУ ОПАСНОСТИ

Угрожавања људи овом врстом опасности је најчешће: хемијским удесом, земљотресом, поплавом и ветровима. Угрожавање доводи у опасност, у првом реду људски живот, а потом и материјална добра. Животне опасности могу бити тројаког порекла:

- Спонтане изазване природним силама - земљотресима, ерупцијама вулкана, ерупцијама гаса, падом метеора и комета, поплавама, клизиштима, ветровима и др.
- Изазване настале разним случајним догађајима у индустрији или у окружењу као што су - пожари, експлозије, истицање опасних хемикалија и др.
- Вештачке чији је аутор човек, односно политика, а то су - ратови, саботаже, диверзије, етничка чишћења куповином кућа и земље и сл.

ОПСТАНАК ЗАЈЕДНИЦЕ

Основна правила за опстанак заједнице:

- Будите свесни опасности од природних катастрофа по живот и имовину – од поплава, земљотреса, и олуја, као и од изазваних као што су пожара, експлозија, хемијски удеси и сл.
- Будите упознати са вашим локалним планом цивилне заштите у случају катастрофе.
- У једном делу куће држите свој прибор за преживљавање у случају ванредне ситуације – одећу, храну у конзервама, канистере са водом, светло за случај ванредне ситуације (свеће, бакље и шибице или упаљаче), прибор за прву помоћ и лекове за бар 2-3 дана.
- Будите сигурни да ваш радио - транзистор ради и да има исправне и пуне батерије (то може бити једина веза са спољним светом ако нестане струје).
- Када постанете свесни да се природна катастрофа може догодити слушајте радио и следите службена упутства и савете. Упозорења са ТВ или радија прихватите озбиљно.
- Питајте у вашем локалном центру за катастрофе координатора о ризицима, упозорењима и плановима.

КОМУНИКАЦИЈА СА ИМЕРЏЕНСИ СЛУЖБАМА

Редослед пружања информација у обавештавању дежурног на централи хитне службе о опасности која Вас угрожава или угрожава друге би био следећи:

- остати миран,
- јасно изговорити своје име, презиме и број телефона са којег се врши обраћање служби,
- описати шта се догодило, пожар, поплава, истицање гаса, хемијски удес, саобраћајна несрећа, експлозија,
- навести тачну адресу укључујући ту и назив насељеног места у коме се догађај одиграва,
- битан податак је да ли има повређених или мртвих на месту одигравања догађаја и то се мора саопштити оном ко прима дојаву.

ХЕМИЈСКИ УДЕС

Правила за преживљавање хемијског удеса ако сте директно угрожени у објекту:

- затворити све прозоре и врата,
- око прозора и врата у равни заптивања поставити мокре крпе,
- искључити расхладне уређаје (климу),
- повући се у што је могуће затворенији простор,
- дисати преко крпе навлажене водом што спорије и што плиће.
- обавестити ватрогасце о тачном положају и тешкоћама везаним за преживљавање,
- послушквати ако се чује мегафон полиције или ватрогасаца и поступати по тим упутствима,
- ако се ништа споља не чује укључити радио и телевизију и следити упутства, са ових медија,
- ако је угрожена особа у аутомобилу креће се у супротном смеру од смера дувања ветра, са мокром крпом преко носа и уста за олакшавање дисања.

ЗЕМЉОТРЕС

Земљотреси долази изненада и ненајављено. Паника је лош савезник:

- при појави земљотреса одмах се склонити од лустера, ормара, регала и преградних зидова и свега што порушено земљотресом може да проузрокује повреде људи,
- добар заклон је рагасто врата, простор испод масивног стола или у сенци носећег зида,
- не улазити у лифт и не користити лифт за спуштање са виших спратова,
- по напуштању објекта склоните се од објекта на удаљеност која није мања од половине његове висине,
- особа која се нашла на отвореном простору у току земљотреса треба тамо и да остане, али далеко од дрвећа, зграда и електричних водова.

ΠΟΠΛΑΒΑ

Поплава Вас угрожава у објекту:

- пре напуштања куће искључити струју, гас и важније и вредније предмете пренети на спрат или на таван ако спрата нема,
- склонити опасне материје које могу да проузрокују загађење животне средине,
- ако је поплава уследила изненада и поплавила кућу напустити је не искључујући струју,
- не покушавати спасавање пливањем јер је то смртоносно у хладној води,
- ако нема никаквог другог решења за спасавање попети се на кућу од тврдог материјала, неки помоћни објекат или дрво,
- понети са собом батерију или неко светлосно тело за тражење помоћи по наступу мрака,
- Ако ваша вредна имовина може бити спасена, испишите своје име на крову да помогне онима који вам дођу у помоћ.

Поплава Вас угрожена у аутомобилу:

- наставити полако вожњу,
- Одабрати руту пута тако да она води на пределе са већом надморском висином,
- укључити локалну радио-станицу ради потпунијег информисања о ситуацији на терену,
- ако је ниво воде на саобраћајници већи од 30 сантиметара управљање возилом је тешко,
- вода дубине 60 сантиметара ће Вас однети са саобраћајнице и морате даље наставити пешке.
- нипошто немојте остати у аутомобилу јер ћете смртно stradати. Врло је непоуздано склониште,
- не прелазити преко моста изнад набујале реке, нарочито не ноћу, можда је неки носач попустио,
- гоњени радозналошћу не гледајте из близа набујалу воду, већ то треба обавити са неке узвишице,
- примите у аутомобил оне који се спасавају пешице,
- ако аутомобил мора остати у поплављеном подручју скинути му клемне са акумулатора,
- Ако сте аутомобилом упали у реку:
 - имате један минут да се спасете,
 - чим ауто удари у воду ослободите се појаса,
 - одмах потом отворите прозоре, посебно задње, зависно од тога где је у аутомобилу смештен мотор,

- следећи корак је да из пливајућег аутомобила извучете децу на површину воде,
- аутомобил плива на води око 5 минута, пре него што потоне уз сва врата и прозоре затворене, са предњим делом зароњеним у воду (ако је мотор напред),
- бежање је у том случају кроз задње прозоре аутомобила, када је мотор назад онда је задњи део аута потопљен, бежи се кроз предње прозоре,
- не покушавајте да, ватрогасце или друге спасилачке службе, зовете телефоном, док им објасните шта се дешава бићете на дну реке све са аутомобилом.

ОЛУЈНИ ВЕТАР

Пре сезоне циклона - олуја

Погледајте основна правила, проверите да ли је ваш кров солидан, очистите имовину од предмета који могу изазвати штету ако их јак ветар одува. Ако живите у Олујној Зони сазнајте које је најближе безбедно високо подручје.

По упозорењу о наиласку циклона – олује

- Залепите прозорска стакла тракама, да се ојачају и да у случају лома не лете комади стакла у унутрашњост објекта
- склоните невезане предмете унутра у објекат. Ствари које носи олуја убијају недужне људе.
- Закључајте љубимце,
- напуните контејнере за воду,
- напуните резервоар аутомобила горивом и заштитите га.
- Слушајте службене савете преко радија и ТВ-а.
- Ако је речено да се склоните у заклон учините то или код куће, са пријатељима или у јавном склоништу.
- Кретање на отвореном простору може бити смртоносно.
- По упозорењу о локалној евакуацији и напуштању куће - стана искључите струју и гас.
- Понесите прибор за хитну евакуацију и пратите службена упутства и савете.

Када циклон – олуја наступи

- Останите у склоништу са свећом и радио-апаратом.
- Чувајте се "мирног ока" циклона, однело је на десетине хиљада живота. (када је циклон директно изнад вас мирно је извесно време).
- Останите у склоништу док не чујете официјелну информацију да је циклон прошао.

После циклона

- Понашајте се у складу са официјелном препоруком – немојте паничити
- Избегавајте непотребна путовања у погођене области.
- Будите од користи онима којима је помоћ неопходна.

ПОЖАР

ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА

Особа је одсечена пожаром и налази се у просторији на већој висини тако да се не може сама спасти:

- опипајте кваку или врх врата, ако су исти врели не користити врата и не излазите у ходник – смртоносно је опасан,
- заштитити нос и уста влажном мармицом,
- око врата у равни заптивања поставити мокре крпе,
- отворити прозоре широм,
- уклонити све ствари са прозора где треба бороавити до доласка помоћи,
- нагнути се преко прозора да се може нормално дисати хладан ваздух који теран топлотном пумпом пожара улази у просторију у којој боравите,
- махати при тражењу помоћи,
- никада се не враћати у пожаром захваћени објекат без обзира на разлог, осим ако су у запаљеном објекту сопствена деца,

Особа је одсечена пожаром и налази се у просторији у приземљу или на мањој висини тако да се може сама спасти:

- не чекајте ватрогасце да Вас спасе јер стижу на 14 минута од момента када су кренули ка месту пожара, у условима пожара ако ништа не предузмете смртни исход наступа између 3. и 4. минута,
- бирајте најбезопаснији пут за спасење на ком има најмање пламена,
- то могу бити прозори или врата која воде ка неопожарениом простору,
- ако сте на спрату а степеноиште је у пламену склизите седећи на туру у приземље уз заустављено дисање и покривене очи рукама,
- предходна радња није безопасна али упамтите, најважније је сачувати живот,
- код ниских објеката можете од ватре побећи на кров,
- махати при тражењу помоћи.

Мере које треба предузети при пожару у друмском или жељезничком тунелу:

- ако Вам гори аутомобил или камион најхитније га погасите, тиме ћете спасити многе људске животе,
- ако то не можете бежите најхитније према најближем излазу за случај опасности,
- никада се не евакуишите бежећи уз падину тунела,
- не задржавајте се непотребно, дим се шири 3 пута брже од Вашег најбржег трчања,
- обавестите и друге да су смртно угрожени ако се не евакуишу одмах,

Мере које треба предузети при сусрету са шумским пожаром:

- чим особа угледа пожар у шуми одмах треба обавестити ватрогасце,
- људи обично не зову ватрогасце мислећи погрешно да је то неко већ урадио пре њих, те интервенције ватрогасаца неоправдано пуно касне,
- саопштити ватрогасцима све податке које сте уочили о пожару,
- не приближавати се пожару ради покушаја гашења јер добронамерна особа обично није увежбана за то а и шумски пожари посебно крунски су за лаике непредвидиви,
- ако ватра пресече пут евакуације особа којој се то десило треба да се повуче на неко сигурно место; где је мало растиња, у поток, или на изгорелу површину,
- ако има пуно дима прибити се уз земљу и дисати кроз влажну марамицу,
- ако ватра приземног шумског пожара иде право на особу која се спасава потребно је затворити уста, зауставити дисање и штитећи рукама очи и лице протрчати кроз ватру на изгорелу површину; без панике,
- скренути пажњу спасиоцима на себе.

ЦУНАМИ

Предзнаци који најављују појаву цунамија:

- у мору се појављују мехурићи као у води која кључа,
- пена која се ствара на површини мора личи на пену при пржењу у уљу,
- повлачење мора тако да на пример плажа буде много већа него што је уобичајено,
- море надлази али се не повлачи назад као што је то уобичајено,
- чудно и необично понашање птица које су у паничном крештању,
- чудно понашање осталих животиња,
- урлик мора при наласку цунами-таласа

СНЕЖНЕ ЛАВИНЕ

Најтрагичнија снежна лавина у писаној историји је забележена у Перуу 1970. године. Снежна лавина се покренула на планини Уаскаран. Под снегом је нестало око 18.000 људи.